

PÁ 17. prosince – PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Stejně jako Starý zákon cituje sám sebe (to znamená, že někteří proroci citují nebo odkazují například na texty z pěti knih Mojžíšových), je i Nový zákon plný přímých citací, odkazů a narážek na Starý zákon. Mezi nejcitovanější patří Genesis, Žalmy, Izajáš a právě Deuteronomium. Novozákonní pisatelé často citovali i ze Septuaginty (LXX), která je někdy nazývána „řecký Starý zákon“. Jedná se o nejstarší známý řecký překlad hebrejských Písem. Prvních pět knih Bible, které se nazývají také Tóra nebo Pentateuch, bylo přeloženo ve třetím století před Kristem a zbytek Starého zákona pak asi ve druhém století před Kristem.

Poznání, jak inspirovaní novozákonní pisatelé Bible používají Starý zákon, nás učí hodně o tom, jak Bibli interpretovat. Jedna z prvních lekcí, které se můžeme naučit, je, že na rozdíl od tvrzení většiny současných biblických vzdělanců novozákonní pisatelé nikdy nezpochybňovali autentičnost a autoritu starozákonních příběhů, jako například existenci Adama a Evy, pád do hříchu, potopu, povolání Abrahama atd.

O tom, jak vykládat Bibli, se můžeme hodně dozvědět také z toho, jak inspirovaní autoři Nového zákona používali Starý zákon. A jedním z prvních poučení, které bychom se mohli dozvědět, je, že na rozdíl od většiny dnešních biblistů novozákonní pisatelé nikdy nezpochybňovali pravost nebo autoritu starozákonních knih. V jejich spisech se například neobjevilo nic, co by zpochybňovalo historicitu starozákonních příběhů – od existence Adama a Evy, pádu do hříchu, potopy, až po povolání Abrahama atd. Skepticismus, který vede ke zpochybňování Bible, by v našich srdcích a myslích neměl mít místo.

Otázky k rozhovoru

1. *Uvažujte o světle, které jsme jako adventisté sedmého dne dostali. Co by nás to mělo naučit o velké odpovědnosti, která na nás byla vložena, abychom zůstali věrní svěřené pravdě?*

2. *Znovu si přečtěte text Dt 1:9–14. Jaké moderní projevy těchto „ohavností“ existují i dnes a jak se jim můžeme vyhnout?*

3. *Proč by křesťané, kteří chápou vesmírné důsledky Kristovy smrti na kříži, neměli nikdy „zvedat tvář“ (viz pondělní studium)? Jak můžeme v sobě rozpoznat tendenci nadržovat některým lidem, ale jiné soudit přísně? Neklameme sami sebe, když tvrdíme, že to vůbec není náš problém? Jak nás může kříž a to, že si jej budeme stále udržovat před očima, vyléčit z tohoto postoje?*

Praktický závěr

□ Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

✧ Texty na tento týden - Mt 4:1–11; Dt 8:3; Sk 10:34; Ga 3:1–14; Sk 7:37; Žd 10:28–31

✧ Základní verš

„*On však odpověděl: „Je psáno: »Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.«“*“ (Mt 4:4)

Celý Nový zákon je doslova protká texty Starého zákona. Inspirovaní pisatelé Nového zákona citovali inspirované autory Starého zákona jako autoritu. Samotný Ježíš opakovaně uváděl texty Starého zákona slovy „Je psáno“ (Mt 4,4), ve smyslu „ve Starém zákoně se píše“. Při jiné příležitosti řekl: „Ale je třeba, aby se naplnila Písma“ (Mk 14,49). Měl na mysli Starý zákon. Když Ježíš potkal dva učedníky na cestě do Emauz, místo toho, aby jim hned dal poznat, kdo je, „vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma“ (L 24,27).

Ať už se jedná o přímé citace Starého zákona, narážky nebo odkazy na příběhy či proroctví, autoři Nového zákona opakovaně používali texty Starého zákona, aby podpořili nebo odůvodnili svá tvrzení.

Mezi knihami, které byly citovány nejčastěji nebo se na ně odkazovalo, je právě Deuteronomium (dalšími pak jsou Genesis, Žalmy a Izajáš). Citaci z Deuteronomia bychom našli v každé knize Nového zákona.

Tento týden se podíváme na několik takových případů, abychom objevili pravdu, která nás i dnes může obohatit.

✧ Osnova lekce:

V rámci této další lekce se podíváme na způsob, jakým se poselství (nebo jedinečné výrazy a koncepty) knihy Deuteronomium odrážejí na stránkách Nového zákona.

- Mt 4:1–11: Ježíšova pokušení na poušti (neděle)
- Ef 6:9: Bůh nikomu nestrání (pondělí)
- Ga 3:9–14: Prokletý, který visí na dřevě (úterý)
- Sk 3:22; 7:37: Zaslíbený „prorok“ (středa)
- Žd 10:28–31: Bůh jako spravedlivý soudce (čtvrtek)

NE 12. prosince – POKUŠENÍ NA POUŠTI

Dt 8:3 „*Tak ti dával [Bůh] poznat, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk žije vším, co vychází z Hospodinových úst.*“

Dt 6:16 „*Nepokoušejte Hospodina, svého Boha, jako jste ho pokoušeli v Masse.*“

Dt 6:13 „*Hospodina, svého Boha, se budeš bát, jemu budeš sloužit, při jeho jménu přísahat.*“

Mt 4:1-11 „*Tedy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. (...) ⁴On však odpověděl: „Je psáno: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (...) ⁷Ježíš mu pravil: „Je také psáno: „Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.“ (...) ¹⁰Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.“ ¹¹V té chvíli ho d'ábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho.*“

Mt 4:1-11 „¹Tedy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. ²Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. ³Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.“ ⁴On však odpověděl: „Je psáno: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ ⁵Tu ho vezme d'ábel do svatého města, postaví ho na vrcholk chrámu ⁶a řekne mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: „Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!“ ⁷Ježíš mu pravil: „Je také psáno: „Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.“ ⁸Pak ho d'ábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu ⁹a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ ¹⁰Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.“ ¹¹V té chvíli ho d'ábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho.“

Žd 4:12 „Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kosti a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce.“

Ex 17:1-7 „Celá pospolitost synů Izraele táhla z pouště Sínu od stanoviště ke stanovišti podle Hospodinova rozkazu. Utábořili se v Refidimu, ale lid neměl vodu k pití. ²Tu se lid dostal do sváru s Mojžíšem a naléhali: „Dejte nám vodu, chceme pít!“ Mojžíš se jich zeptal: „Proč se se mnou přete? Proč pokoušíte Hospodina?“ ³Lid tam žíznil po vodě a reptal proti Mojžíšovi. Vyčítali: „Proto jsi nás vyvedl z Egypta, abys nás, naše syny a stáda umožil žíznit?“ ⁴Mojžíš úpěl k Hospodinu: „Jak se mám vůči tomuto lidu zachovat? Taktak že mě neukamenují.“ ⁵Hospodin Mojžíšovi řekl: „Vydj před lid. Vezmi s sebou některé z izraelských starších. Také hůl, kterou jsi udeřil do Nilu, si vezmi do ruky a jdi. ⁶Já tam budu stát před tebou na skále na Chorebu. Udeříš do skály a vyjde z ní voda, aby lid mohl pít.“ Mojžíš to udělal před očima izraelských starších. ⁷To místo pojmenoval Massa a Meriba (to je Pokušení a Svár) podle sváru Izraelců a proto, že pokoušeli Hospodina pochybováním: „Je mezi námi Hospodin, nebo není?““

PO 13. prosince – BŮH NIKOMU NESTRANÍ

Dt 10:17-19 „Vždyť Hospodin, váš Bůh, je Bůh bohů a Pán pánů, Bůh veliký, všemocný a vzbuzující bázeň, který nebere ohled na osobu a nepřijímá úplatek, ¹⁸ale zjednává právo sirotku a vdově, miluje hosta a dává mu chléb a šat. ¹⁹Milujte tedy hosta, neboť jste byli hosty v egyptské zemi.“

Sk 10:34 „A Petr se ujal slova: „Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestraní...““

Ř 2:11 „Bůh nikomu nestraní.“

Ef 6:9 „Vy páni, jedněte s otroky také tak a zanechte výhrůžek. Víte přece, že jejich i váš Pán je v nebesích, a ten nikomu nestraní.“

Ko 3:25 „Kdo se dopouští křivdy, dostane za to odplatu. Náš Pán nikomu nestraní.“

1Pt 1:17 „Jestliže ‚vzýváte jako Otce‘ toho, kdo nestranně soudí každého podle jeho činů, v bázni před ním žijte dny svého pozemského života.“

ÚT 14. prosince – VZAL PROKLETÍ NA SEBE

Dt 27:26 „Bud' proklet, kdo nebude plnit slova tohoto zákona a dodržovat je.“

Dt 21:22.23 „²²Bude-li nad někým pro hřích vynesena rozsudek smrti, bude-li usmrčen a ty jej pověsis na kůl, ²³nenecháš jeho mrtvolu na kůlu přes noc, ale bezpodmínečně ho pohřbíš též den, protože ten, kdo byl pověšen, je zlořečený Bohem.“

Ga 3:9-14 „⁹A tak lidé víry docházejí požehnání spolu s věřícím Abrahamem. ¹⁰Ti však, kteří spoléhají na skutky zákona, jsou pod kletbou, neboť stojí psáno: „Proklet je každý, kdo nezůstává věren všemu, co je psáno v zákoně, a nečiní to.“ ¹¹Je jasné, že nikdo není před Bohem ospravedlněn na základě zákona, neboť čteme: „Spravedlivý bude živ z víry.“ ¹²Zákon však nevychází z víry, nýbrž praví: „Kdo bude tyto věci činit, získá tím život.“ ¹³Ale Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe, neboť je psáno: „Proklet je každý, kdo visí na dřevě.“ ¹⁴To proto, aby požehnání dané Abrahamovi dostaly v Ježíši Kristu i pohanské národy, abychom zaslíbeného Ducha přijali skrze víru.“

Ga 3:1-8 „¹Vy pošetili Galatští, kdo vás to obloudiv – vždyť vám byl tak jasně postaven před oči Ježíš Kristus ukřižovaný! ²Chť bych se vás zeptal jen na jedno: dal vám Bůh svého Ducha proto, že jste činili skutky zákona, nebo proto, že jste uvěřili zvěsti, kterou jste slyšeli? ³To jste tak pošetili? Začali jste žít z Ducha Božího, a teď spoléháte sami na sebe? ⁴Tak veliké věci jste prožili nadarmo? A kdyby jen nadarmo! ⁵Ten, který vám udílí Ducha a působí mezi vámi mocné činy, činí tak proto, že plníte zákon, nebo proto, že jste slyšeli a uvěřili? ⁶Pohleďte na Abrahama: ‚uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.‘ ⁷Pochopte tedy, že syny Abrahamovými jsou lidé víry. ⁸Protože se v Písmu předvídá, že Bůh na základě víry ospravedlní pohanské národy, dostal už Abraham zaslíbení: ‚V tobě dojdou požehnání všechny národy.‘“

Nebo, jak napsala Ellen G. Whiteová: „Jen Ten, který je rovný Bohu, mohl vykonat smíření za toto přestoupení. Nikdo jiný než Kristus nemohl vykoupit padlého člověka z prokletí zákona a uvést ho opět do souladu s nebesy. Kristus vezme na sebe vinu a hanbu hříchu, aby zachránil ztracené lidstvo.“ (PP 63; NUD 24)

ST 15. prosince – PROROK Z VAŠICH BRATRŮ

Dt 18:15-19 „¹⁵Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratrů, proroka, jako jsem já. Jeho budete poslouchat ¹⁶zcela podle toho, co jsi žádal od Hospodina, svého Boha, na Chorebu v den shromáždění: „Kéž neslyším už hlas Hospodina, svého Boha, a nevidím už ten veliký oheň, abych nezemřel.“ ¹⁷Hospodin mi řekl: „Dobře to pověděli. ¹⁸Povolám jim proroka z jejich bratrů, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikážu. ¹⁹Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti.“

Sk 3:22 „Mojžíš řekl: „Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratrů, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.““

Sk 7:37 „To je on, který řekl synům izraelským: „Bůh vám z vašich bratrů povolá proroka, jako jsem já.““

Dt 4:6-8 „⁶Bedlivě je dodržujte. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení. Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: „Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!“ ⁷Což se najde jiný veliký národ, jemuž jsou jeho bohové tak blízko, jako je nám Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme? ⁸A má jiný veliký národ nařízení a práva tak spravedlivá jako celý tento zákon, který vám dnes předkládám?“

Dt 18:9-14 „⁹Až vstoupíš do země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, neuč se jednat podle ohavností oněch pronárodů. ¹⁰Ať se u tebe nevyskytne nikdo, kdo by provedl svého syna nebo svou dceru ohněm, věštec obírající se věštbami, mrakopravec ani hadač ani čaroděj ¹¹ani zaklínač ani ten, kdo se doptává duchů zemřelých, ani jasnovidce ani ten, kdo se dotazuje mrtvých. ¹²Každého, kdo činí tyto věci, má Hospodin v ohavnosti. Právě pro tyto ohavnosti Hospodin, tvůj Bůh, před tebou vyhlásil ony pronárody. ¹³Budeš se dokonale držet Hospodina, svého Boha. ¹⁴Tyto pronárody, které si podrobíš, poslouchají mrakopravce a věšce, ale tobě to Hospodin, tvůj Bůh, nedovolil.“

Ex 20:18-21 „¹⁸Všechn lid pozoroval hřmění a blýskání, zvuk polnice a kouřící se horu. Lid to pozoroval, chvěl se a zůstal stát opodál. ¹⁹Řekli Mojžíšovi: „Mluv s námi ty a budeme poslouchat. Bůh ať s námi nemluví, abychom nezemřeli.“ ²⁰Mojžíš lidu odpověděl: „Nebojte se! Bůh přišel proto, aby vás vyzkoušel, aby bylo zřejmé, že se ho budete bát a přestanete hřešit.“ ²¹Lid zůstal stát opodál a Mojžíš přistoupil k mračnu, v němž byl Bůh.“

Sk 3:19-21 „¹⁹Proto činite pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy ²⁰a přišel čas Hospodinův, čas odpočinutí, kdy pošle Ježíše, Mesiáše, kterého vám určil. ²¹On zůstane v nebi až do chvíle, kdy bude všechno nové, jak o tom Bůh od věků mluvil ústy svých svatých proroků.“

Sk 6:11 „Navedli tedy několik mužů, aby prohlašovali: „My jsme slyšeli, jak mluví rouhavě proti Mojžíšovi a proti Bohu.““

ČT 16. prosince – BŮH JAKO SPRAVEDLIVÝ SOUDCE

Dt 17:6 „Ten, kdo má zemřít, bude usmrčen na základě výpovědi dvou nebo tří svědků. Nebude usmrčen na základě výpovědi jediného svědka.“

Dt 32:35 „Má je pomsta i odplata, přijde včas a jejich noha zakolísá, den jejich béd se blíží, řítí se na ně, co je jim uchystáno.“

Žd 10:28-31 „²⁸Už ten, kdo pohrdne zákonem Mojžíšovým, nedojde slitování a propadá smrti na základě svědectví dvou nebo tří svědků. ²⁹Pomyslete, oč hroznějšího trestu si zaslouží ten, kdo zneuctí Božího Syna a za nic nemá krev smlouvy, již byl posvěcen, a tak se vysmívá Duchu milosti. ³⁰Vždyť víme, kdo řekl: „Já budu trestat, má je odplata.“ A jinde: „Pán bude soudit svůj lid.“ ³¹Je hrozné upadnout do ruky živého Boha.“

Mt 22:13 „Tu řekl král sloužícím: ‚Svažte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.‘“

Ř 8:12 „¹Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši, ²neboť zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti.“